

Ettevõtte sotsiaalne vastutus

Prof. Mihkel Tombak
HATCH Chair, Toronto Ülikool
mihkel.tombak@utoronto.ca

“Occupy,, liikumise tülüküsimused

- Ettevõtete ahnus/sissetuleku ebavõrdsus
- Keskkonna reostamine
- Kodudest väljasulgemine

Sissetuleku ebavõrdsus

- Sissetuleku ebavõrdsus või vara ebavõrdsus?
- Sissetuleku ebavõrdsus ja majanduskasv
- Ettevõtete juhatuse töötasu ja selle tõus
- Ettevõtete juhatuse valdusaeg

Sissetuleku ebavõrdsus (Mundi, 2012)

	Eesti	Kanada	Ameerika Ühendriigid
Tipp 10%	27.9%	24.8%	29.8%
Alumine 10%	2.71%	2.63%	1.87%
GINI (0 = equal, 100 ineq.)	36	32	40.8

Sissetuleku ebavõrdsus ja majanduskasvu

(Kuznets, AER, 1955, ja teisi)

- Sissetuleku ebavõrdsus ja raha säästmine
- Sissetuleku ebavõrdsus ja motivatsioon
- Sissetuleku ebavõrdsus ja sotsiaalsed probleemid

Kas ettevõteted on vastutavad sissetuleku ebavõrdsusele?

- Ettevõtete juhatuse töötasu ja selle tõus
- Töötasu jaotamine ja tehnoloogiline muudatus (Brynjolfson)
- Tööstusharude tööhõive ja sissetuleku ebavõrdsus – finantsi sektori mõju

Ettevõtete juhatuse töötasu ja selle tõus

- Forbes tipp 10 – 1986: \$58 mil
- 2012: \$616 mil.
(CPI kasv = 103%)
- 2012 #1. J. Hammergren, McKesson
\$131 Mil.
(1986 #1 Lee Iacocca, \$11.5 mil)

Kuidas suured ettevõteted määravad juhataja töötasu?

- Juhataja hüvituste komitee ja kompensatsiooni konsultandid
- Aktsiate eelismüük ja nende roll juhatajate kompensatsioonis

N.B. 1: 85 FTSE 100 CEOdel oli 240 direktorite kohta

N.B. 2: Ettevõtete juhatuse valdusaeg (kesk. FTSE 100 > 48 kuud)

Finantsi tööstusharu ja sissetuleku ebavõrdsus

- Tipp 25 riskifondide juhatajad “teenisid” 2012 a. \$14.14 bil (> tipp 500 firmade juhatajad!, Investor’s Institutional Alpha)
- #1 David Tapper: \$2.2 bil
Apaloosa AUM = \$15 bil
ROI (2012) = 30%, ROI (2011) = -ve
- #3 Steven Cohen: \$1.4 bil
S.A.C. Capital AUM = \$14 bil
R.O.I. < S&P mkt return

Kuidas riskifondi juhatajad kompsenseeritakse?

- “kaks ja kakskümmend” = 2% AUM + 20% kasumitest

	Kesk. Hedge fund ROI	Net of MER	S&P 500 ROI	Net of MER (0.5%)
2011	-5%	-7%	2%	1.5%
2012	6.4%	3.4%	16%	15.5%

- Kust riskifondi raha tuleb? “qualified” investorid – rikkad inimesed, pension fondid, rahandus asutused

Ettevõtte sotsiaalne vastutus ja keskkonna reostamine

- Tööstuse enesekontroll – ISO 14001, EMAS registreerimine (Eestis 3)
- Reostusainete allikad: kodu, tööstus, põllumajandus, transport
- Kas kasumite maksimeerimine on kooskõlas reostamise vähendamisega? – mitte alati - näit. kui õhu ressursse ei hinnata

Kuidas ettevõtetes sotsiaalsed vastutust edustada?

- Erinevate ettevõtete vormid (riiklik, kasumitaotluseta,...)
- Määrustega
- Subsideeritud
- Ettevõtte juhatusega

Ettevõtte juhatamine

- William Edwards Deming
“when you increase quality,
you increase productivity. When
you increase productivity, you stay
in business and you provide jobs.”

Learning is not
compulsory...

neither is
survival

W. Edwards
Deming

Ettevõtte juhatamine

- Warren Buffet – pikaajaline investor, annab pool varandust heategevuseks

Ettevõtte juhatuse reformid

- “say on pay” – aktsiaomanikkude valitsus
- Finants sektoris – fidutsiaarne vastutus, maksude läbipaistvus

Kriis kapitalismis ei vii selle kokkulangemisele vaid süsteemi arendamisele.